

SVOBODNA SLOVENIJA | 85 LET

ESLOVENIA LIBRE

Glasilo Slovencev v Argentini

www.svobodnaslovenija.com.ar

Svobodna Slovenija

svobodna.slovenija

Leto LXXXV | 18. oktobra 2026 - Buenos Aires, Argentina | Št. 21

52. PEŠ ROMANJE K MARIJI V LUJAN

V soboto, 3. oktobra, se nas je zgodaj zjutraj, v dežju, v Slomškovem domu zbralo že 72 mladit. Tam je oporna skupina razdelila hrano, sadje in vodo, kar je bilo ključno za ohranjanje energije med dolgo hojo. Kot vsako leto smo imeli tudi nove majice, po katerih se prepoznamo kot skupina: so vidno znamenje in hkrati simbol naše pripadnosti. Začeli smo s kratko refleksijo, ki nas je pripravila na dolgo duhovno in fizično pot. Pri 52. romanju smo se odločili, da nas na poti spremlja sv. Frančišek Asiški, v svetem letu ob 800. obletnici njegove smrti. Sledila sta molitev in blagoslov duhovnika Francija Cukjatija, s katerim smo prejeli duhovno oporo za pot proti Lujanu. Od zdravstvene ekipe smo prejeli zadnja navodila in brez strahu pred dežjem smo se odpravili k naši materi v Lujan.

Prva postaja, Merlo, se je zaradi dežja zdelo bolj oddaljena, a skupina je na koncu prispela. Kljub mokri obutvi smo bili vsi dobre volje in pripravljeni za nadaljevanje. Po kratkem počitku, drugi misli in pesmi smo zato nadaljevali pot. Na srečo nas je v La Reja, poleg novih sopotnikov, ki so se nam pridružili od te postaje naprej, čakalo tudi sonce! Polni nove energije smo po duhovnem delu nadaljevali do zadnje postaje pred Lujanom. V General Rodríguez se nam je pridružilo 36 novih obrazov, skoraj toliko, kolikor jih je zjutraj odšlo peš iz Slomškovega doma. Mladci in mladenke so s svojo energijo in navdušenjem prinesli svežino in spodbudo za nadaljevanje romanja.

Tudi letos nas je spremljal bogoslovec Erik Oblak, ki je prišel iz Mendoze. Z njim sta prvič prišli tudi sestrji Pilar in Fiel. Kot vedno, odkar je z nami, nas je spremljal tudi g. Robert. Kot vedno so vsi romarjem zelo pomagali s pogovorom ali s spremljanjem v molitvi.

Oporna skupina, ki jo je sestavljalo 29 prostovoljcev, je bila vedno na voljo in pripravljena pomagati pri vsaki težavi. Zagotovila je podporo, ki jo je vsak potreboval, da je lahko s polno vero in odločnostjo nadaljeval pot.

Ko je bila že noč, smo končno prispeli v Lu-

jan. Letos je bil vhod bolj zapleten kot prejšnja leta, saj se je pred baziliko zbralo veliko ljudi. Že drugo leto zapored romanje raste po številu, prav tako kot naša skupina: letos nas je k naši Materi prišlo 146 mladih in mladih po srcu, pod geslom »Mati, v tvojem objemu spoznavamo, da smo vsi bratje«. Po dolgem dnevu, polnem vztrajnosti, nas je oporna skupina toplo pričakala z juho in golažem. Vsako leto nam romanje znova pokaže pomen skupne poti, medsebojne podpore ter ohranjanja vere v Marijo in Jezusa. Vsak romar prinaša svoje namene, svoje prošnje in zahvale, a na koncu poti vsi delimo isti cilj in hvaležnost.

Hvala vsem romarjem, ki ste se nam letos pridružili in z zanosom ter vztrajnostjo prehodili to pot.

Hvala tudi članom oporne skupine – vaše predano delo, pomoč in trud so prav tako oblika romanja.

Hvala ti, Marija, ker nas vedno spremljaš in varuješ na tej poti vere.

Se vidimo prihodnje leto!

Zvezni Mladinski Odbor SDO-SFZ

MEDITACIJA | *Romanje k lujanski materi božji*

Spominjam se iz otroških let, ko smo kot družina romali maja meseca v Luján, to je bil cel dogodek in težko smo pričakovali ta dan. Pripravili smo vse potrebno in se odpravili na pot z avtobusom in z vlakom. Srečali smo se kot slovenska skupnost ter darovali sveto Mašo v baziliki Lujanske Marije in Mariji Pomagaj predstavili svoje življenje, želje in prošnje z upanjem, da bodo uslišane. Popoldanska pobožnost je bila procesija okrog trga z molitvijo rožnega venca in petimi litanijami.

Kot ministrant sem vedno služil oltarju ter bil vedno pripravljen pomagati duhovnikom pri vsaki službi. To je bilo zame veselje in sem vedno bolj vzljubil Lujansko Marijo.

Leto za letom sem vedno hodil na romanje, tudi rastel sem kot mladenič ter potem kot mladina in sodeloval s tem, kar je bilo potrebno. Prišel je čas globoke življenjske odločitve in sem Mariji položil svoje skrbi in svoj poklic pod njeno varstvo. Uslišana je bila moja prošnja in vstopil sem v Semenišče, kjer je začela moja pot do duhovništva.

Vstopil sem v Semenišče Avellaneda- Lanús,

kjer zdaj delujem. Pri študiju je bila vedno moja zavetnica Lujanska Marija, pomagala mi doumeti filozofijo ter teologijo, da bi bolj spoznal Jezusa in Cerkev.

Kot bogoslovec sem v pastoralnem delu tudi spremljal mladinska romanja peš v Luján, ki se vrstijo meseca oktobra. Ob tej priliki sem opazil na tisoče in tisoče ljudi, ki hodijo pod soncem, dežju, mrazu in v temni noči. Občudoval sem, kako Lujanska Mati božja vabi vse svoje otroke k Jezusu, svojemu Sinu, brez izjeme: revne, bogate, zdrave, bolne, mlade, ostarele, in jih združuje v veri, upanju in ljubezni do Boga in do Cerkve.

Imel sem tudi priliko deliti izkušnje z nekaterimi romarji, ki so mi zaupali, kateri je razlog njihovega romanja. Bil sem presenečen ob njihovih življenjskih izkušnjah. Nekateri so prosili za zdravje, delo, za družino, drugi so romali v zahvalo za prejete dobrrote, ostali zaradi obljub, ki so jih naredili.

Letos se je vrstilo že 52. mladinsko romanje peš v Luján, udeležitve tega romanja je bilo izvrstno, v velikem številu, kar kaže, da vera, upanje in ljubezen rastejo leto za leto.

Zato zaupajmo naši Materi vse želje, prošnje in molitve, da bomo pod njenim varstvom in posredovanjem dobili vse milosti pri njenem Sinu Jezusu Kristusu.

Pavel Erjavec

SLOMŠKOVO PRIZNANJE 2026 PODELJENO ŠOLI COLEGIO ESLOVENO

COLEGIO ESLOVENO "Anton Martin Slomšek" iz Mendoze v Argentini je prejel letošnje Slomškovo priznanje, 26. septembra v Mariboru, ki ga podeli Društvo katoliških pedagogov Slovenije (DKPS).

Dopis je naša šola v Mendozi prejela že prvi teden v juniju, kjer so nas obvestili o podelitvi priznanja.

Sklep o podelitvi Slomškovega priznanja za leto 2026 se glasi, med drugimi:

".... Z velikim veseljem in iskrenim spoštovanjem vam v imenu Društva katoliških pedagogov Slovenije sporočam, da ste prejemniki Slomškovega priznanja za leto 2026.

Na letošnji razpis za podelitev Slomškovih priznanj so vas predlagale osebe, ki dobro poznajo vaše delo, predanost in srčnost, s katero že vrsto let ohranjate slovenski jezik, kulturo in slovensko identiteto med mladimi, potomci slovenskih izseljencev v daljni Mendozi.

Še enkrat izrekamo iskrene čestitke ter zahvalo za vaše plemenito poslanstvo in neprecenljivo delo med slovenskimi rojaki v Argentini ..."

Podpisano:

Predsednica DKPS Helena Kregar

Predsednica komisije Marija Žabjek

Priznanje je bilo svečano podeljeno na Slomškov dan, ki so letos ga praznovali v soboto, 26. septembra, v Mariboru. Nam je bilo tokrat nemogoče osebno se udeležiti slovensnosti v Sloveniji, zato nas je predstavljala ter prejel priznanje v imenu šole prof. dr. Primož Mrvar, prijatelj, častni član Fundacije SLO in pomočnik šole COLEGIO ESLOVENO "Anton Martin Slomšek".

Veseli smo in počaščeni imenovanja. Priznanje podeljuje draga Slovenija, dokaz, da naša matična domovina še posebej gleda na delovanje širjenja slovenske narodne zavednosti svojih razpršenih otrok po celem svetu, in –po besedah papeža Frančiška– na koncu sveta.

Tončka Šmon

65. OBLETNICA SLOMŠKOVEGA DOMA

Leto je naokoli in 20. septembra smo se zopet srečali v Slomškovem domu za praznovanje njegove 65. obletnice.

Slavje se je začelo na vrtu, kjer so se gostje in domačini zbrali za dviganje zastav in petje narodnih himn. Predsednik doma, Marko Selan, nas je prijazno pozdravil in razvil smisel letošnjega gesla: Kar srce misli in poželi, od tega po navadi jezik govori. “V teh besedah je zajeta preprosta, a globoka resnica: naš govor, naša dejanja in naše sodelovanje izvirajo iz tega, kar nosimo v srcu. Če v srcu nosimo dobroto, skrb za skupnost in iskreno željo po sodelovanju – kakor jih je vseskozi gojil tudi Slomškov dom – potem to slej ko prej najde pot tudi navzven, v naše besede in v naša dejanja”.

Spomnil se je tudi podpredsednice društva Nede Vesel, ki nas je pred kratkim zapustila. “Neda je bila dolga leta zvesta in nepogrešljiva odbornica našega doma. V vseh

teh letih je s svojo zavzetostjo, zavednostjo in skrbnostjo bistveno prispevala k razvoju in dobremu delovanju naše skupnosti. Odlikoval jo je širok in preudaren pogled na stvari, hkrati pa tudi izjemna natančnost in pozornost do podrobnosti – tako pri formalnih in uradnih zadevah kot pri vsakdanjem organizacijskem delu. Vedno je bila pripravljena prisluhniti, sodelovati in poprijeti za delo, kadar je bilo to potrebno, in prav zato je uživala spoštovanje in zaupanje vseh, ki so z njo sodelovali.

Z njenim odhodom izgubljam dragoceno sodelavko in prijateljico, njena odsotnost pa bo v naši skupnosti še dolgo občutna. Ohranili jo bomo v trajnem in lepem spominu.”

Pomaknili smo se v dvorano in prisostvovali sveti maši, ki jo je daroval delegat slovenskih dušnih pastirjev, č. g. Franci Cukjati. Člani farnega odbora in Vrtnega kluba so poskrbeli, da je bil oltar slovesno in lepo pripravljen in

okrašen. S petjem so sodelovali otroci, mladina in zbor Ex corde. Bogu smo se zahvalili za vse prejeeto skozi 65 let obstoja in prosili navdih in pogum za naprej.

Po končanem nedeljskem obredu je sledilo odprtje likovne razstave. Domači umetniki so z nami delili svoja dela in talent. Na ogled so bile tudi slike, ki jih je družina Zupan darovala Zvezi slovenskih mater in žena.

V gostinskih prostorih so nas čakale pogrnjene mize in prijazni ter spretni strežniki, ki so nam ponudili kosilo, delo pridnih rok naših kuharic in kuharjev.

Na dvorišču je bila stojnica Vrtnega kluba. Članice kluba so čez leto pripravljale raznovrstne sadike (izstopali so slovenski nagelj, jeruzalemski roženkravt in francoski bršljan) in jih ta dan prodajale. Dobiček je bil namenjen dobrodelnemu delovanju Zveze slovenskih mater in žena.

Ob 17. je bil v zgornji dvorani napovedan kulturni program. Predsednik doma je pozdravil veleposlanico Republike Slovenije Tino Vodnik in soproga, našega dušnega pastirja, č. g. Francija Cukjatija, predsednike in predstavnike Slovenskih domov in ustanov ter vse navzoče.

Sledila sta pozdrava veleposlanice in Štefana Godca, ki nas je nagovoril v imenu Zedinjene Slovenije.

V nabito polni dvorani so mladina in člani Slomškovega doma zopet uprizorili muzikal Mamma mia!, katerega premiera je bila 23. avgusta za Mladinski dan.

Večini gledalcev je bila vsebina igre znana. Mnogi igralci so ponovno pokazali svoj dar za nastopanje, mnogi pa so se nam ob tej priložnosti razodeli in izkazali. Z veseljem odkrivamo, koliko je novih in obetajočih talentov, od režiserk do igralcev, pevcev, plesalcev in vsestranskih tehnikov in sodelavcev! Predstava je bila nagrajena z močnim in dolgim ploskanjem, čestitkami, navdušenjem in spodbudnimi željami za nadaljnje delo!

Gostje in domači smo se še dolgo v večer spuščali v pogovor in spomine z željo, da bi Slomškov dom obhajal še mnogo rojstnih dnevov!!

Slomškov dom

65. MLADINSKI DAN V NAŠEM DOMU

V nedeljo, 13. septembra, smo v Našem domu praznovali že 65. mladinski dan. Prav poseben dan, saj se ob tem jubileju spominjamo 65 let mladine, ki v našem domu raste, se povezuje in s svojim delom soustvarja slovensko skupnost.

Ob 8. uri smo se zbrali pri slovenski sveti maši, ki jo je daroval gospod Franci Cukjati. Mladina je s petjem, branjem in sodelovanjem pri bogoslužju pripravila mašo. V cerkvi so bili prisotni tudi naši simboli in zastave, ki so skupaj z darovi pred oltarjem poudarili našo vero, slovensko identiteto in pripadnost skupnosti. Sveta maša ima v naši skupnosti in kulturi pomembno mesto, saj nas povezuje z našo vero, slovensko tradicijo ter z vrednotami, ki so skozi generacije oblikovale našo mladino.

Po maši smo se zbrali na dvorišču Našega doma, kjer je sledilo dviganje zastav, petje argentinske in slovenske himne ter pozdrav

predsednika mladine Pavla Kržišnika. Nato se je pričel pričakovani turnir v odbojki. Letos se je pomerilo sedem dekliskih in šest fantovskih ekip. Ves dan ni manjkalo tekmovalnosti, spodbujanja in predvsem dobre volje, ki je napolnila dvorišče našega doma.

Ob 13. uri je prišel čas za kosilo, pri katerem se je zbralo okoli 200 ljudi. Za pripravo je poskrbel Neško Magister skupaj z ekipo mamic in mladine, ki so s svojim delom pripomogli, da je bilo vse pripravljeno za številne obiskovalce. Na mizah nas je pričakalo okusno meso s krompirjem, za sladico pa tiramisu. Mladci in mladenke so tokrat postregli na nekoliko poseben način: oblekli so se po tematiki “Zmotili smo se!”, kar je med goste prineslo tudi veliko nasmehov.

Ob jubileju je mladina pripravila tudi posebno, enkratno kolekcijo spominkov ob 65.

mladinskem dnevu. Obiskovalci so lahko izbirali med majicami, lončki, nalepkami, kapami, priponkami in lesenimi deskami. Tako je vsak lahko s seboj odnesel majhen spomin na ta pomembni jubilej.

Okoli 18. ure je napočil čas za finalne tekme dekliskega in fantovskega turnirja, ki so ob glasnem navijanju gledalcev zaključile športni del dneva. Ob 20. uri pa se je pričel kulturni program. Predsednica mladine Lucijana Vombregar je najprej nagovorila navzoče, nato pa smo na odru spremljali zgodbo o kipu kralja, ki se nenadoma prebudi in se znajde v sodobnem svetu. Njegov pogled na svet, oblikovan v davni preteklosti, se sreča z današnjim časom, kar je ustvarilo številne zabavne in zanimive trenutke. Zgodba nas je na svoj način spomnila, kako pomembno je poznati svojo preteklost, hkrati pa znati stopiti naprej in se prilagajati prihodnosti.

Poseben zaključek programa je predstavljal venček pesmi različnih mladinskih dni, pripravljen prav za ta jubilej. Pesem nas je spomnila, da Naš dom niso samo zidovi, temveč ljudje, spomini, delo in skupne vrednote, ki jih iz roda v rod prenašamo naprej. Prav tako nas

je opomnila, da je prihodnost naše skupnosti odvisna od nas samih in od tega, koliko smo pripravljeni skupaj prispevati.

Po kulturnem programu se je pričela prosta zabava ob glasbi skupine Potomci. Ob slovenskih pesmih smo zaplesali, zapeli in se skupaj zabavali ter v prijetnem vzdušju nadaljevali praznovanje 65. mladinskega dne.

Tako smo zaključili še en mladinski dan, tokrat prav poseben – 65. po vrsti. Za nami je dan, poln dela, smeha, glasbe, športa in druženja, predvsem pa dan, ki nas je spomnil, da se tradicija ohranja takrat, ko jo skupaj živimo. Hvala vsem mladim, staršem, prostovoljcem, sodelujočim in vsem, ki nam skozi leta pomagajo pri pripravi tega praznovanja. Naj še naprej skupaj ohranjamo ogenj naše mladine in pogumno stopamo naprej, ZDRUŽENI V BODOČI ROD!!!

Mladina Našega doma

74. MLADINSKI DAN V SLOVENSKI VASI

V nedeljo, 27. septembra, smo v Slovenski vasi praznovali 74. Mladinski Dan.

Dan smo začeli s Sveto Mašo ob 9. uri v Cerkvi Marije Kraljice. Daroval jo je g. Pavle Novak. Mladina je sodelovala s petjem in branjem. Prisotni so bili tudi mladi z zastavami in narodnimi nošami.

Po maši se je praznovanje nadaljevalo v Hladnikovem domu, kjer smo imeli dviganje zastav. Nato so se začela tekmovanja v

nogometu in odbojki. Pri odbojki so dekleta predstavile 6 ekip, pri nogometu pa je bilo 5 ekip. Tekmovanja so se vršila v lepem vzdušju, ker pa vreme ni pomagalo, so morala dekleta igrati na šolskem igrišču.

Opoldne so se ljudje udeležili kosila, za katero so poskrbele mamicice. Na razpolago je bila pečenka s tenstanim krompirjem in omako. Na žaru smo imeli hamburgerje in bondiolo. Zelo smo bili veseli, da se je toliko ljudi udeležilo!

Ob sedmih smo zaključili tekmovanja, proti večeru pa se je pričel kulturni program. Predstavili smo kratek prizor, za katerega smo neutrudno vadili in upamo, da je bil publiki všeč. Pred programom je predsednica krajevnega Mladinskega doma pozdravila vse navzoče ter se zahvalila vsem, ki so pomagali

pri uresnitvi Mladinskega dne. Poudarila je pomen skupnega dela, medsebojne podpore in odgovornosti mladih za prihodnost Hladnikovega Doma in slovenske skupnosti. Nato je bila na vrsti oddaja pokalov. Pri nogometu, so bili zmagovalci fantje iz San Justa, tako tudi dekleta pri odbojki.

Po programu smo, kot je običaj, skupaj zapeli mladinsko himno.

Nazadnje smo vse prisotne povabili na prosto zabavo in na večerjo. Cele družine in mladi smo skupaj plesali, se družili in zabavali vse do pozne noči.

Hvala vsem za prisotnost in pomoč in se vidimo naslednje leto za novi Mladinski Dan!

Mladina Slovenske vasi

SLOMŠKOVA PROSLAVA

V soboto, 26. septembra, smo se zbrali v Slovenski hiši, da bi počastili blaženega Antona Martina Slomška, vzornika in zavetnika vseh učiteljev slovenščine.

Najprej smo v cerkvi zmolili rožni venec. Med desetskami smo pa peli Marijine pesmi in svetniško Antona Martina Slomška:

Anton Martin, slovenski sin,
otrok si naših hribov in dolin.
Zdaj si svetnik in priprošnjik,
z nebes nam bodi varuh in vodnik.

To nam je g. Robert prav navdušeno pomagal zapeti, da bo vsakič glasneje. Tudi nam je lepo razložil med mašo, kako je bl. Anton Martin Slomšek deloval in pripomogel k temu, da danes še obstaja slovenska beseda.

Prišel je tudi trenutek po obhajilu, ko je

otroke povabil, naj pogledajo Slomškove relikvije. Prav radovedno so šli si ogledat in spraševali, kateri košček kosti je to.

Po maši je sledil kratek odmor, da bi otroci lahko malo poklepetali, tekli po dvorišču in pojedli kakšen alfajor ali piškot.

Pred vstopom v dvorano je bila prižgana posebna svetilka, taka »arabska« z geometričnimi vzorci in smo hitro zasedli prostore, da bi se zastor odprl.

Najprej sem vprašala otroke, ali vedo, zakaj smo skupaj zbrani in kaj praznujemo, in so takoj odgovorili, pa so tudi vedeli, da nas bo »Aladin« presenetil z domišljijo, pesmijo in letečo preprogo.

Zaključila sem pa s posebno Slomškovo modrostjo: "Vsaka hiša ima svojo sončno in senčno stran. Vsak človek ima svoje slabe in dobre lastnosti. Ni tako hudobnega, da bi v kakšni reči dober ne bil. Pa tudi tako dober ni nobeden, da bi se kaj ne pregrešil."

Odprl se je zastor in takoj nas je Branko Llalire Hočvar presenetil z glasom in vpeljal v svet Arabskih sipin.

Agustin Gazzo Urbančič v koži Džafarja s svojo lago ptico- Julija Modic-, ki ni mogla iz njegovih rok, je pokazal hudobnost in kako lahko človek z vnemo lahko vse stori in si misli, da je vsemogóčen. Ljubezniv Leon Indihar v vlogi

Jasmininega očeta je želel najboljše za hčer in pravo ljubezen za njeno življenje, da bi srečno vladala v kraljestvu. Jasmina – Marija Modic- pa si je želela pravo ljubezen. Prikazala se je na trgu, kjer so bili mali prodajalci, takrat se je pa prikazal še Aladin, - Matej Gazzo Urbančič, ki se je takoj zaljubil v Jasmino in rešil njo in samega sebe vojakov ... vse zaradi jabolka in zapestinice. Rešila sta se, ko sta prišla v Aladinovo skrivališče, ampak tam so ju zalotili stražarji in predno bi Jasmina prišla do palače jo odkupi Džafar. Takrat ga Aladin nagovori, da gre do votline, kjer bi dobil posebno svetilko.

Aladin dobi zaželeno svetilko in Duhec pride ven - odlična vloga za Maksa Cestnika. Duhec ga spremeni v princa tako, da bi prišel do palače in tako pride cela četa trobentačev, ptički, ki so enkratno zaplesali in predstavili Aladina, a Jasmina ga ni hotela za snubca.

Duhec mu je dobro svetoval naj princeski pove: »naj bo ... to, kar je in se preprosto pogovori s princesko«

Pride do princeskega stolpa in takrat jo povabi z letečo preprogo- Ana Marini Godec-, ki je brez besedila oblikovala natančno igranje. Odletela sta na leteči preprogi v prekrasen svet za oba. Preletita skozi Buenos Aires, Brazilijo, Pariz, Ljubljano, in ko prideta nazaj v palačo, je prava ljubezen nastala.

Konec pa gotovo že vemo ... slabi ljudje s čarovnijami nič ne dosežejo, kjer je prava ljubezen.

Super čestitke Balantičevi šoli za tako lepo predstavo ob praznovanju 75. obletnice svoje šole.

Zasluga gre prav vsem, ki so pomagali, saj vemo, da ob takih dogodkih vsi, res vsi pomagajo. Posebno pa naj imenujem go. Lučko Marinčič, režiserko našega »Aladina«

LvS

SLOVENSKI DOM SAN MARTÍN | 4. zborovsko srečanje narodnih skupnosti

Glasba nosi in prenaša zgodbe, vrednote in prepričanja, ki oblikujejo neko skupnost. V melodijah, ritmih in besedah se ohranja delček tega, kar je vsako ljudstvo doživelo, praznovalo pa tudi obdržalo in preneslo skozi čas. Tradicija dobi svoj glas z zborovsko glasbo in petjem, kar oživlja spomin na lastne korenine ter povezuje generacije in daljne kraje.

V soboto, 26. septembra 2026, so se Slovenija, Furlanija – Italija in Venezuela združile na odru Slovenskega doma San Martín, da bi izvajalci prikazali del kulturne identitete teh držav.

Program večera je povezovala Lučka Marinček Kastelic ter s poslušalci delila zanimive podrobnosti o zgodovini in dejavnostih nastopajočih. Poleg tega so zborovodje in nekateri pevci spregovorili o pomenu raznih skladb in s

tem prispevali k boljšemu razumevanju tematike.

Slovenski Pevski zbor San Martín vodi Ariana Žigart, Sofía Randazzo pa skrbi za vokalno tehniko; izbor je bil: Nocoj, nocoj (Maksimov, T. Bec), Slovenska zemlja (J. Aljaž, E. Kremžar), The Road Home/Pot domov (S. Paulus, M. D. Browne / Marta J-Š) – solo Juli Kastelic, Polka (prir. M. Bajuk) in Dajte, dajte (A. Kumar).

Pevski zbor Kubik je pričel delovati leta 1955 v »Sociedad Friulana de Buenos Aires« v Devoto, prvo društvo Furlanskih izseljencev zunaj Italije, ki naslednje leto obhaja prvih 100 let. Ustanovitelj zbora je bil Maestro Rodolfo Kubik, priznan zborovski dirigent, skladatelj in glasbeni pedagog iz Pulja na Hrvaškem, ki je v Argentini postal ključna osebnost na

področju zborovske glasbe. Po več desetletjih neaktivnosti skupine je od 2011 do 2018 prevzela vodstvo Maestra Rosalba Onikian; takrat je zbor dobil ime Maestro Kubik. Od leta 2021 do danes ga vodi profesorica Cecilia Fara.

Člani zbora so prepričani, da je zborovsko petje nekaj več kot glasba: je timsko delo, družba, izražanje vrednot, ki presega lepo pesem; je priklicati podobe domače pokrajine,

spomniti se trenutkov, ki se prepletajo v naši notranjosti in nas približajo koreninam starih staršev – priseljencev. Prav tako si prizadevajo najti most med italijansko in argentinsko popularno glasbo.

Ensamble Vocal Contrapunto je neodvisna zborovska zasedba, ki je nastala pred dvema letoma iz želje kroga prijateljev, da bi oživeli in širili predvsem Venezuelski zborovski repertoar; a ga vendar dopolnjujejo z raznolikimi kompozicijami, od komorne glasbe do simfonično-zborovskih del. Zbor vodi tenorist Marsiel Echeverría; sestavljajo ga izkušeni vokalisti, ki so se predstavili doma in v tujini ter sodelujejo v uglednih argentinskih skupinah, usmerjenih v druge glasbene stile.

Vsaka pesem je zvenela kot poklon domovini in znak spoštovanja do prednikov. Publika je s ploskanjem to še potrdila.

Preživeli smo neponovljiv večer, ki ne bi bil mogoč brez velikega truda vseh nastopajočih; sledila je zahvala in podelitev daril, ki so jih prejeli vsi pevovodje. Ob koncu smo vsi zbori stopili na oder in skupaj zapeli Campo Afuera – chacarera (C. Di Fulvio, arr. coral G. Espada), ki jo je na kitaro spremljal Sebi Žnidaršič.

Druženje se je nadaljevalo s klepetom ob gostitvi v pridnih rokah odbornikov in članov Slovenskega doma San Martín. Pomembno vlogo je imela tehnična ekipa: Janez Filipič, Toni Podržaj, Fede Tašner, Tone Belec.

Zborovsko srečanje narodnih skupnosti je finančno podprla Republika Slovenija – Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Marta J-Š

Priznanje ob 85-letnici izhajanja Svobodne Slovenije

Ob 85-letnici izhajanja Svobodne Slovenije smo prejeli priznanje Urada Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, ki ga je izročila državna sekretarka Helena Jaklitsch.

Priznanje predstavlja zahvalo *“za desetletja ohranjanja slovenske besede, kulture in narodne zavesti, dragocenega spremljanja in zapisovanja življenja slovenske skupnosti v Argentini, njenega povezovanja ter ljubezni do domovine”*.

Hvaležni za to priznanje, ki predstavlja spodbudo za nadaljnje delo in ohranjanje slovenske besede tudi za prihodnje rodove.

En el marco de nuestros 85 años de trayectoria, el periódico Svobodna Slovenija recibió este domingo un reconocimiento de la Oficina del Gobierno de la República de Eslovenia para los Eslovenos en el mundo, entregado por la secretaria de Estado Helena Jaklitsch.

Este reconocimiento distingue décadas de compromiso con la preservación del idioma, la cultura y la conciencia nacional eslovena, así como la valiosa labor de acompañar y registrar la vida de la comunidad eslovena en Argentina, fortalecer sus vínculos y mantener vivo el amor por la patria.

Una distinción que recibimos con gratitud y que renueva el compromiso de seguir preservando y transmitiendo la lengua y la cultura eslovena a las futuras generaciones.

OkrOgle obletnice | Naš dom - San Justo (1956)

Pred 70 leti, 21. oktobra 1956, je bil uradno otvoren in blagoslovljen “Naš dom” v San Justu. Skupne prostore je blagoslovil slovenski dušni pastir g. Janko Mernik, za botra pa sta bila Anica Intihar in Vinko Zupanc. Botra sta si izbrala za geslo: “Bogu otroci, domovini sinovi, nikomur hlapci”. Od vsega začetka - in še danes - “Naš dom” nudi zavetje mnogim organizacijam in dejavnostim.

Ko je med leti 1947 in 1948 v Argentino prišlo okoli 6.000 slovenskih beguncev, se je mnogo od njih naselilo v industrijsko razvitem zahodnem predelu predmestja Buenos Airesa. To je pomenilo po eni strani možnost, da so dobili delo, po drugi strani pa je bilo na razpolago mnogo zemljišč po ugodni ceni.

Kronika poroča, da je bila prva slovenska maša v sanjuški cerkvi že 14. avgusta 1949, sledile so redne slovenske maše. Nedeljska srečanja so se po maši nadaljevala v bližnji kavarni “Tokio”. Ta srečanja so kmalu rodila različne pobude za ustanovitev pevskega zbora, gledališkega odseka in sobotne šole za otroke: ustanovil se je cerkveni pevski zbor, katerega prvi pevovodja je bil Rudi Marinič, Ivan Oven je pričel s “farnim odrom”, Mija Markež pa je ustanovila sobotno šolo za otroke. Vsa dejavnost se je vršila predvsem v prostorih argentinske župnije.

V letih 1954 in 1955 je vedno bolj dozorevala želja po lastnem domu, kjer bi se lahko zbirali Slovenci in kjer bi dobile streho vse kulturne ustanove v tem kraju. Pod okriljem Farnega odra je bil sklican sestanek, na katerem je bil sprejet sklep, da je treba zamisel o slovenskih prostorih ne samo podpirati, ampak tudi izvesti. Sestavljen je bil pripravljalni odbor, ki je bil pooblaščen za nakup primernega zemljišča ali hiše in za pripravo občnega zbora, ki bi ustanovil Slovenski dom. Predsednik pripravljalnega odbora je bil Matko Intihar, v odboru so bili še Peter Krajnik, Cene Goršič, Herbert Lichtenberg in Janez Janežič.

Aprila 1956 je bil sklican prvi občni zbor, na katerem je bil izvoljen prvi odbor bodočega slovenskega doma: predsednik: Ludvik Hren, tajnik: Ivan Oven, blagajnik: Vinko Goršič, gospodar: Ivan Zupanc, odborniki: Matko Intihar, Janez Janežič, Anica Zupanc, Pavle Malovrh, Feliks Oblak, Jože Groznik, Janez Teraš, Jože Cestnik, Andrej Telič, Ciril Tekavec, Marijan Grilj, Vida Bevčar in Jože Zakrajšek.

Občni zbor je potrdil sklep o nakupu primerne hiše in pričetek zbiranja prispevkov. Navdušenje med slovenskimi rojaki je bilo tako veliko, da je prekosilo vse načrte organizatorjev. Mnogo Slovencev je polovico svojih prihrankov namenjalo za lastni dom, drugo polovico pa za skupnega.

Odbor je kmalu zasledil hišo na ulici Hipolito Irigoyen, ki je bila naprodaj. Na 844 m2 zemljišča je stala nekoliko ostarela stavba z devetimi sobami, ki pa bi zadostovale za tedanje potrebe. Poleg tega je zemljišče imelo zelo udobno lego, saj je bilo na asfaltirani cesti in samo 200 metrov od glavnega trga in cerkve.

Blagoslovitev Našega doma

Svobodna Slovenija je obsežno poročala o tem izjemno pomembnem dogodku: “V nedeljo, 21. oktobra 1956, je bila otvoritev in blagoslovitev doma. Vabilu odbora zadruge Naš dom se je odzvalo zelo veliko Slovencev. Prihitali so v San Justo tudi iz oddaljenejših krajev, da se skupno z rojaki iz San Justa povesele nad njihovim velikim uspehom in proslave dan, ko so Slovenci na področju vel. Buenos Airesa dobili nov slovenski prosvetni dom, novo slovensko kulturno in družabno središče.

V proslavo tega pomembnega dogodka je bila v San Justo celodnevna prireditev. Dopol-dne je bila najprej maša v župni cerkvi, nato pa blagoslovitev in otvoritev slovenskega doma, popoldne pa je bila istotam velika družabna prireditev.

Maša za žive in umrle Slovence v San Justo

Bila je v župnijski cerkvi. Ob devetih dopoldne jo je imel g. župnik Martin Radoš, na koru je pa med njo lepo prepeval mešani slovenski pevski zbor iz San Justa pod vodstvom pevovodje g. Janka Zakrajška. G. župnik Radoš je imel med mašo tudi govor o namenu, ki ga ima Bog s človekom in z vsakim ustvarjenim bitjem. Vse naj bo v večjo božjo čast in v korist človeku. Po-udarjal je potrebo po skrbi za mladino. Tako je prišel na nedeljsko slavlje Slovencev v San Justo ter pohvalil njihovo delo in vse napore za postavitev lastnega prosvetnega doma, ki bo v prvi vrsti namenjen mladini, da bo tako od-tegnjena slabemu vplivu ulice. Prav tako kot krajevni prosvetni in društveni domovi je pa potreben osrednji slovenski dom v Buenos Airesu, ki mora biti središče slovenske skupnosti v Argentini, okoli katerega naj bi se vsi rojaki povezovali v medsebojni ljubezni, zaupanjem in slogi.

Blagoslovitev doma

Po maši v župnijski cerkvi so se številni rojaki podali v dve kvadri oddaljeni slovenski prosvetni dom. Fantje, dekleta, moške in žene so trdo delali še do jutranjih nedeljskih ur, da so vse prostore lepo uredili in okrasili. Ob vhodu v prostrano hišo sta viseli argen-tinska in slovenska zastavi. Tu so goste spre-jemali in pozdravljali odborniki zadruge Naš dom. Rojaki so prostrano dvorišče napolnili do zadnjega prostora.

Slavnost se je začela ob deseti uri z dvigom argentinske zastave na drog sredi dvorišča ob zvokih argentinske narodne himne, zatem pa slovenske zastave ob igranju himne “Naprej zastava Slave”. Obe zastavi je dvignil na drog predsednik zadruge Naš dom g. Ludvik Hren.

Napovedovalec posameznih točk g. Viktor Berlot je nato pozdravil po zvočniku vse goste, ki so prihitali na slavlje Slovencev v San Justo. Naglašal je, da slovenski prosvetni domovi v domovini izgubljajo svoj zunanji videz. Niso več ognjišča naših lepih spominov, niti zatočišča utrujenih popotnikov, katerim je slovenska do-brodelnost odpirala svoje srce. Tuji interesi so se naselili v njih. S tem so pa izgubili značaj, ki jim je bil lasten in ki ga je podedoval rod za ro-dom. Branika poštenega slovenstva, zagovor-nika naše preteklosti in zgodovinarja naše bo-dočnosti so zamenjali z vsem, kar ni slovensko, kar blati slovensko poštenost in zanika njegovo preteklost ter odklanja njegovo bodočnost.

S pohvalo vsem, ki so omogočili uresničitev zamisli lastnega prosvetnega doma, je govornik zaključil svoja izvajanja z željo, naj bi bila trdna volja slovenskih žena in mož, fantov in de-klet, ki se pri postavitvi tega doma niso ustrašili nobenih žrtev in težav, dokaz, da nismo odšli v tujino premagani, ampak kot graditelji novega slovenskega rodu.

Sledila je “Slovenska pesem”. Občuteno so jo zapeli sanhuški pevci pod vodstvom g. Janka Zakrajška. Nato je pa povzel besedo predse-dnik zadruge Naš dom g. Ludvik Hren.

V svojem pozdravnem govoru se je toplo zah-valil vsem, ki so kakorkoli pripomogli k ures-ničitvi zamisli po lastnem prosvetnem domu. Majhen je slovenski narod po svojem številu, često pa velik in občudovanja vreden v svojih dejanjih. Nekaj podobnega je mogoče trditi o

Slovincih, živečih v San Justo in njegovi okolici. Slovenski podjetnosti in prirodnosti bi morali dodati veliko požrtvovalnost, ki so jo pokazali za dosego tako velikega cilja. Zatem je g. Hren slovenski mladini prikazal življenje v sloven-skem domu v prejšnjih letih doma. Naglašal je, da je Slovenski dom v San Justo postavljen sedaj prav zato, da slovenski mladini vsaj del-no ohrani slovensko domačnost v tujini in da bi si ohranila tudi vero. Slovenski prosvetni dom v San Justo mora ohranjati vse tisto, kar je bil slovenski dom v domovini. Medsebojno spo-štovanje in ljubezen je predpogoj za obstoj in njegov napredek. Krasi naj ga mladina s svo-jim nesebičnim delom in poživlja naj ga pošte-na družabnost. V njem naj se mladina utrjuje duhovno in telesno. Vse te prostore naj napol-njujeja slovenski jezik in slovenska pesem, da bo tako v domu pravi košček slovenske zemlje. Po rdečih nagelnjih v oknih naj pa domačini spoznajo, da je v tej hiši sreča in življenje. Slo-venska šolska mladina naj v domu najde trdno oporo slovenskega jezika, v njem naj spoznava načela, pod vodstvom slovenskih učiteljic pa tudi slovensko zgodovino, slovensko literaturo in sploh naj spozna velike slovenske može. Spo-zna pa naj tudi tiste, ki so položili svojo trudno glavo na branik slovenske zemlje, da bo tako lahko prenesla v svoj rod nepotvorjeno sloven-sko zgodovino.

Končno se je govornik spomnil tudi slovenskih borcev, katerih trupla počivajo raztresena po domovini. Njim naj bo ta dom v oddolžitev za veliko žrtev, naj bo spomenik zahvale in spo-min, obenem pa tudi vroča molitev za njihovo onostransko srečo.

Zatem je naprosil botro go. Anico Indiharjevo in botra g. Vinka Zupanca naj odpreta slovenski prosvetni dom. Oba sta zatem razvezala argen-tinski in slovenski trak, s katerim je bilo pregra-jeno dvorišče. Med tem dejanjem je zbor zapel pesem Zdravico. Botra in boter sta nato podpi-sala tudi spominsko listino.

“Na argentinski zemlji — dom slovenski” je bila deklamacija slovenskega fantiča, ki je izzvala splošno odobravanje.

Botra ga. Anica Indiharjeva je nato spregovo-rila nekaj pozdravnih besed. Naglašala je, da je srečno naključje nanese, da je tega dne v Ar-gentini tudi materinski dan. Pravi, da je sloven-ski prosvetni dom v San Justo najlepše darilo, ki so ga dobile slovenske matere. Ta dom bo namreč tudi njihov, ker se bodo v njem lahko zbirale, se veselile ob slovenski mladini in pri poštenih slovenskih družabnih prireditvah. Nik-dar pa slovenske žene in matere ne bodo do-pustile, da bi se v tem domu žalil Bog in kvarila slovenska mladina.

Boter g. Vinko Zupan je prav tako spregovo-ril nekaj bodrilnih besed in izrazil veselje, ki ga vsi rojaki občutijo danes, ko se odpira ta skupni slovenski dom, ki naj druží rojake v ljubezni, v njem naj se goji poštena družabnost, mladina pa navdušuje za slovenske ideale.

Zatem je stopil na oder č. g. Janko Mernik. Predno je blagoslovil novi prosvetni dom, je v krajših izvajanjih omenjal naloge, ki naj jih ima novi dom. V njem naj se zlasti zbira mladina. V njem naj dobi vse za pravo krščansko in na-rodno vzgojo in v domu naj ima tudi pošteno zabavo. Tudi on se je vsem zahvalil, ki so pri-pomogli s svojimi žrtvami doseči ta visoki cilj. Nato je zmolil posvetilne molitve.

“V gorenjsko oziram se skalnato stran” je bila pesem, ki jo je zatem zapel sanhuški pev-ski zbor. Nato so pa rojakom v San Justo izrekli čestitke predstavniki raznih društev in ustanov.

Pozdravi in čestitke

G. ing. Albin Mozetič je izrazil čestitke v imenu Društva Slovencev. Dejal je, da je ta dan praznik vse slovenske emigracije. Vsak slovenski prosvetni dom namreč pomeni po-daljšanje narodnega obstoja vsaj za eno ge-neracijo. Tega dogodka pa so gotovo veseli tudi rojaki doma, ko vidijo, da v emigraciji nadaljujemo z delom, ki smo ga vršili doma. Pohvalno omenja požrtvovalnost in trud ro-jakov v San Justu in okolici, ki so ustvarili tako lep prosvetni dom, V katerem naj vlada lju-bezen, sloga in požrtvovalnost.

G. Rudolf Smersu je govoril v imenu Sloven-cev iz San Martina, Družabne pravde, revije Slovenska beseda in Vestnika slov. domo-brancev in drugih proti kom. borcev. Pozdrav-lja kulturno delo, ki so ga iz domovine prines-li rojaki v emigracijo in v ta kraj, v katerem je sedaj zrastel nov slovenski prosvetni dom. Za slovensko mladino naj bo ta dom kakor so bili prosvetni domovi doma, osnovna šola za mladino, za odrasle pa visoka šola, v kateri si bodo lahko še izpopolnjevali znanje in gojili pošteno družabnost.

G. Joško Krošelj je rojakom v San Justo čes-tital v imenu Svobodne Slovenije. Pohvalil je njihovo požrtvovalnost in trud in izrazil željo, naj bi novi slovenski dom izpolnil vse svoje naloge, da bi se sloga, ljubezen in medseboj-no razumevanje ter spoštovanje še povečalo in še bolj utrdilo.

V imenu revije Slovenska pot je zatem govo-ril g. Slavko Skaberne, v imenu Slovenskega mladinskega doma pa g. g. Maks Jesih. Oba sta Sanhuščanom čestitala k lepemu uspehu.

Z lepim rajalnim nastopom in pevsкими toč-kami slovenskih otrok iz San Justa pod vod-stvom gdč. Angele Klanškove je bila dopol-danska slovesnost zaključena.

Družabna prireditev

Popoldne je bila na vrtu in v vseh prostorih slovenskega prosvetnega doma v San Justo velika družabna prireditev. Bila je zelo dob-ro obiskana. Nanjo so prišli rojaki ne samo iz San Justa in okolice, ampak tudi iz vseh delov Vel. Buenos Airesa.

Začela se je ob pol treh popoldne s tekmo odbojkašev. Nastopili sta moštvi SFZ in Na-šega doma. Zmagali so fantje Slov. fantovske zveze. Med tekmo je prišel na veselico g. di-rektor Anton Orehar, ki se zaradi zadržanosti dopoldanskega slavlja ni mogel udeležiti osebno, zastopal ga je pa g. dr. Alojzij Starc. Pozdravil ga je g. Viktor Berlot.

G. direktor Orehar je takoj tudi povzel be-sedo. V svojem govoru je rojakom iz San Ju-sta najprej čestital k uspehu in jim želel vse-ga božjega blagoslova. Ob tem se spominja stare slovenske modrosti: Kjer ljubezen, tam Bog, kjer Bog, tam ni nadlog. Nato je pa iz-vajal, da so z blagoslovitvijo doma poklica-li Boga v svojo sredo, da jih ohranja in delo blagoslavlja. Da pa bi Bog ostal med njimi, je potrebna ljubezen najprej do Boga samega: - Nadaljuje na 5. strani.

OkrOgle obletnice | *Naš dom - San Justo (1956)*

- Iz 4. strani.
Da bo vse delovanje in ravnanje v soglasju z božjo mislijo in da bo nagib vsemu: Bog in njegova čast. Samo enega Boga imamo. Temu naj služi in ga časti vse, kar je človeškega. Naj bo v domu in iz njega tudi ljubezen do bližnjega, do vseh rojakov, ki sestavljajo slovensko družino v Argentini. Vsaka človeška skupnost je kakor telo, ki ima različne ude, vse potrebne in po svoje koristne. V urejenem organizmu ne more glava očitati roki, da je umita in roka mora glavi pomagati, da je preskrbljena; tako tudi v življenju urejene skupnosti mora zdravo rasti vsak del, vsi skupaj pa modro sestavljati in s skrbjo ohranjvati celoto. Najlepši sad ljubezni je edinost, ki je temelj harmonije v skupnosti. Ljubezen ni slabost, kakor so hoteli pokazati prevzetni nazori v mednarodnem življenju preteklih let in so oznanjali sovražno tekmo sebičnosti, katere žrtev smo tudi mi-izgncani v svetu. Ljubezen do bližnjega je čednost, za katero so nam vzvišen zgled rojaki-vojaki, ki so povezani šli do smrti.

Svoj govor je zaključil z ugotovitvijo, da bodo tako izpolnili svoje geslo, ki so ga dnevu postavili: da bodo Bogu ostali otroci, narodu vedno le tako sinovi in da nikomur ne bodo tlačanili kot hlapci.

V prosvetnem domu je zatem v veselem in prijetnem domačnostnem razpoloženju potekala družabna prireditev pri kateri je sodeloval tudi orkester Harmony Jazz. Veliko privlačnost je vzbujal tudi srečolov z nekaterimi zelo lepimi in dragimi dobitki.

Rojaki so bili s prvo družabno prireditvijo v novem prosvetnem domu v San Justu zelo zadovoljni. “

Otvoritev in blagoslovitev prvotnih prostoro

ro
 pa je bil šele začetek. Že za prvo obletnico je bilo obnovljeno pročelje, za peto obletnico so že delovali novi šolski prostori. Leta 1975 so dokupili še 618 m2 zemljišča, leta 1992 pa 225 m2, tako, da ima danes celotno zemljišče 1688 m2, v celoti pa je pozidanih 2.810 m2.

Dejavnosti v Našem domu

Naš dom nudi zavetje mnogim organizacijam:

- Slovenska šola Franceta Balantiča. Ustanovila jo je Mija Markež, kmalu pa je prevzela vodstvo šole Angelca Klanšek, ki je šolo vodila 53 let. Danes šolo vodi Irena Urbančič Poglajen.

• Gledališče. Prvi režiser je bil Ivan Oven. Po njegovi smrti so to odgovornost prevzeli Frido Beznik, Stanko Jerebič, Marjan Wilenpart in Blaž Miklič. Danes večino odrskih predstav režira Ivana Tekavec. Velike zasluge pri bogati gledališki dejavnosti ima g. Tone Oblak, ki je od vsega začetka bil odgovoren za zamisel in pripravo scen vseh predstav.

• Pevski zbori. Najprej je deloval Farni zbor. Vodil ga je Rudi Marinič, sledila sta mu Janko Zakrajšek in Štefan Drenšek. Leta 1971 se je ustanovil Mladinski pevski zbor pod vodstvom Andreja Selana. Leta 1993 je vodstvo zbora prevzela prof. Andrejka Selan Vombergar. Leta 2000 se je zbor preimenoval v Mešani zbor San Justo. Danes zbor vodi prof. Diego A. Perez.

• Folklorna skupina. Prvo folklorno skupino Našega doma je vodila ga. Betka Maček Vitrihova. Leta 2003 pa je ga. Mirjam Mehle Javoršek ustanovila folklorno skupino “Mladika”. Danes ima folklorna skupina okoli 80 plesalcev. Poleg ustanoviteljice folkloro učijo še Barbara Kržišnik. Katerina in Natalija Javoršek in Tatjana Groznik.
 • Mladinske organizacije (Slovenska de

kliška organizacija, Slovenska fantovska zveza, Mladci in mladenke), ki združujejo slovenski naraščaj in mladino v športni, kulturni in verski dejavnosti. Sedanja predsednica Dekliške organizacije je Lucijana Vombergar, predsednik Fantovske zveze pa je Pavle Kržišnik.

• Zveza slovenskih mater in žena: Odsek ZSMŽ iz San Justa deluje že od leta 1971. Skozi leta so jo vodile predsednice: Marija Zupanc Groznik, Anica Zupanc Zakrajšek, Mici Malavašič Casullo in Nežka Lovšin Kržišnik.

V Našem domu deluje tudi Pastoralni svet in Društvo upokojencev.

Dosedanji predsedniki Našega doma:

Ludvik Hren
 Lojze Zakrajšek
 Franc Benko
 Tone Oblak
 Peter Čarman
 Stane Mustar
 Marjan Bogataj
 Jože Miklič
 Pavla Kocjan Lipušček
 Janez Albreht
 Mici Malavašič Casullo
 Karel Groznik
 Marjan Grilj
 Andrej Mehle
 Marjan Godec

V vsakem Slovenskem domu imajo zelo pomembno vlogo dušni pastirji. Tudi v Našem domu so gonilna sila, saj ne skrbijo samo za nedeljske maše in poučevanje verouka v slovenski šoli: skrbijo za duhovno rast faranov, obiskujejo ostarele in bolne, se posvečajo vzgoji mladine, vse rojake pa vedno spodbujajo za društveno življenje. Prvi dušni pastir

Našega doma je bil salezijanec Janko Mer-nik, dolga leta mu je sledil dr. Alojzij Starc, za njim pa Toni Bidovec, dr. Alojzij Kukovica, dr. Jure Rode, Franci Cukjati in Robert Brest.

V zborniku “50 let Našega doma” je zapisano:

“Naš dom San Justo zvesto sledi svojim namenom in ciljem. V vabilu na otvoritev naših prostorov je začrtana pot jasno nakazana. Dobesedno je zapisano: “In prav Slovenski dom v San Justo ima prvi in glavni namen vzgajati naše otroke in mladino v slovenskem duhu, starejšim tega duha ohranjati in jim nuditi tisto, kar bi se dalo primerjati domovini. Naj bi se v tem Domu vsakdo pomenil o vsakdanjih problemih, kjer bo našel vsak čas rojaka, s katerim bo pokramljal po domače. Vsi pa bomo imeli dovolj prilike za kulturno udejstvovanje” Z izbranim si geslom: “Bogu otroci, domovini sinovi, nikomur hlapci” so jasno pokazani visoki in jasni nameni: ohranitev zvestobe slovenstvu, tradiciji, globokemu katoliškemu verovanju in ljubezni do svobode.

Tudi preroške Balantičeve besede: “Dobil sem svoj dom na tujem”, razodevajo, da želimo, naj bi Naš dom bil otok Slovenije v argentinski pampi. Mlajše generacije so željo dopolnile z vodilom: “Združeni v bodoči rod”. To geslo pa priča o volji Sanhuščanov po kontinuiteti in po povezanosti.”

Tudi dvajset let kasneje so te besede popolnoma aktualne. In upamo, da bodo še dolga leta!

Pripravil: **Jože Jan**

Viri: Svobodna Slovenija, Zbornik Svobodne Slovenije, Zbornik dela v zvestobi in ljubezni, 50 let Našega doma: 1956 - 2006.

V SVOBODNI SLOVENIJI *pred 70 leti*

POČITNICE OB NAHUEL HUAPIJU

Svobodna Slovenija, Leto XV, Številka 42, 18. 10. 1956

Pred nekaj meseci je “Svobodna Slovenija” v svojem uvodniku poudarila pomen počitnic in spremembe zraka za prebivalstvo velemest. Ne mislim ponavljati razlogov, ki jih dotični trezni in pametni članek navaja. Omeniti hočem le, da je vprašanje cenениh počitnic prvenstveno vprašanje za izseljence, ki morajo po sedmih, osmih letih gospodarskih skrbi dobro preudariti, kako naj pametno naložijo vsak pesos, pri tem pa ne smejo pozabiti, da se zdravje ne kupi ne z majhnim, ne z velikim denarjem. Napisati hočem nekaj misli o počitnicah v Bariločah. Gorsko podnebje patagonskega mesteca je brez dvoma izredno primer-na sprememba za tiste, ki si žele proč iz buenosaireške vročine vsaj za “pasje dneve». A dasi je danes dežela jezer med Slo-venci precej poznana, je še vendar dosti takih naših rojakov, ki se boje stroškov in dolge vožnje.

Že lansko leto sem poudaril, da bariloški penzioni in hoteli niso prav nič dražji od podobnih ustanov v Mar del Plata ali v Cordobi. Nasprotno — še nekaj cenejši so. Ker pa Bariloče ne obstajajo samo iz

hotelov različnih kategorij, temveč nudijo predvsem obilico naravnih lepot, bo tisti, ki se zanima za naravo vsekakor tu doli ceneje preživel dopust, kot pa v večjih letoviščih.

Trud in delo Slovenskega planinskega društva bosta verjetno že letos omogočila buenosaireškim planincem jako ceneno bivanje v mestu samem. Sicer manjka denarja na vseh straneh, vendar naša hišica, ki jo ponosno nazivamo “Planinski stan”, dobro napreduje in se preobraža v skromno zavetišče. Ko bo dograjena, bo nudila zavetje 14 osebam. Razdeljena je v tri prostore, ki so določeni za dve spalnici in eno kuhinjo. Spalnice bodo opremljene z dvojnimi lesenimi pogradi in vsaj prvo leto bo vsak obiskovalec moral prinesiti odeje s seboj. V kuhinji bo stal majhen štedilnik, na katerem si bodo gostje sami pripravljali hrano. Po potrebi se bo lahko taborilo tudi zunaj stavbe.

Za vse, kar sem do zdaj omenil, je v bistvu že poskrbljeno. Dela so opravljena, ali pa so v teku. Pereče je še vprašanje vodnih in sanitetnih napeljav. Potrebovali

bi vsaj še kakih 4.000 —5.000 pesov, s katerimi SPD trenutno ne razpolaga. Upamo pa le, da se bo do začetka sezone tudi ta zadeva zadovoljivo uredila. V nasprotnem slučaju se bo pač poskrbelo za zasilne rešitve. Vodnjak, ki je že izkopan, daje vodo za gradnjo in bo vedno dobavljal vodo za pranje in umivanje. Tekoča voda pa je kakih 100 metrov daleč.

Planinski stan je predvsem namenjen slovenskim planincem, tistim, ki iščejo narave in se zadovolje s skromnimi razmerami. Ko se pripeljejo po dveh dneh in nočeh do Nahuel Huapija, lahko v zavetišču prenoče, pustijo tam svojo prtljago in se naslednji dan odpravijo na Lopez, Catedral ali Tronador.

Pa še drugo nalogo naj bi to zavetišče imelo. Mladina, ki jo zbirajo razne slovenske mladinske organizacije, bo lahko organizirala manjše skupinske izlete sem doli. Predvsem seveda izven velike sezone, ko bo koč
a verjetno zasedena po članstvu SPD. Poleg koč
e v Bariločah stavi SPD takim mladinskim skupinam na razpolago

zavetišče “Pod Skalco”, kjer je mogoče taboriti lepo število dni kot nekoč doma v žingarici, v Martuljku in podobnih planinskih kolonijah.

Kar se tiče stroškov bo potem letovanje za študente, skavte in športnike sploh le vprašanje vožnje. Jesti mora človek tudi v Buenos Airesu, odškodnina za uporabo zavetišč
a bo v vsakem slučaju malenkostna. Zato svetujemo posameznikom kot tudi organizacijam, da že zdaj začnejo misliti na te možnosti in da stopijo v stik s Slovenskim planinskim društvom. Prednost bodo seveda uživali tisti, ki bodo svoj prihod naprej sporočili in prostor rezervirali preko buenosaireške sekcije SPD, na katero se je treba obrniti, da primerno razporedi morebitne interesente.

Prepričan sem, da bodo izleti v slovenski družbi in v gorski naravi na mladino ugodno vplivali, in da se bo naš naraščaj ves prerojen vračal na delo ali v šole hrupnega velemesta.

V. Arko.

ODTISI

Zlatomašnik Janez
Pintar v Sloveniji

Skoraj 50 let je že poteklo, kar je Rožmanov zavod v Adroguéju prenehal delovati, pa še vedno se najde prilika, da se nanj s toplino in zahvalo spomnimo. To pot je vzrok srčna želja Janeza Pintarja – Adroguejčana med leti 1963 in 1967, – da daruje mašo ob 50-letnici mašništva, zlato mašo, v župniji očeta, v Žalcu.

Janezovi bratranci in sestrčne so s svojimi družinami poskrbeli, da je bilo lepo slovesno. Pred župnijsko cerkvijo sv. Nikolaja so postavili mlaj in napis Pozdravljen, zlatomašnik. Ob vstopu sta cerkveni župnijski zbor in glasbena skupina Dominik sprejela zlatomašnika in somašnika, žalskega župnika Vlada Bizjaka in župnika iz Petrovč p. Vančija Arzenška OP, s pozdravno pesmijo. Zbora sta potem še med mašo poživiljala slovesnost s svojim petjem. Ob začetku je zlatomašnikov bratranec orisal družinsko povezavo z Žalcem in Janezovo življenjsko pot v Argentini.

Pridigal pa je sam zlatomašnik. Njegovo izvajanje je bilo prav po argentinsko razžarjeno, vendar se mu v govorici ni poznal portenjski melos (tonada), čeprav je praktično vse njegovo pastoralno delo potekalo v argentinskem okolju.

Da je rod še živ in še krščansko čuteč je bilo razvidno ob koncu maše, ko so obstopili zlatomašnika vsi prisotni sorodniki in napolnili prostor pred oltarjem. Tudi po maši se je na župnijskem dvorišču razživel pogovor med župljani in pa med peščico nekdanjih Argentinecev, ki s(m) o poklepetali z Janezom in njegovima sestrami spremljevalkama.

Sicer Janezu ne manjka prilik za pogovor. Mašo je imel teden prej na Svetih Višarjah, teden kasneje pa pri Mariji na Brezjah. Bog mu daj še veliko zdravih in uspešnih let!

GB

Zlatomašnik s sorodniki

Trojica Adroguejčanov

KAJ SE KUHA V SVOBODNI? | Vampi (po Marjanovo)

Mama je bila prva, ki je vampe uvedla doma. Toda, kot vsaka gospodinja, je zaradi pomanjkanja časa kar hitro opustila to jed in nam prepustila, da si jo sami pripravimo, če jo želimo uživati. Vampe sem toraj pripravil po spominu, sem pa sem ter tja prisluhnil drugim receptom. Ker pa sem v lastni družini imel tudi uporne otroke, sem bil primoran pripraviti različico recepta, pri kateri sem vampe nadomestil z mesom (matambre). Tako sem slovel po vampih in po enačici, katero sem imenoval »Nitongo«. In vsi so sedli veseli k mizi!

Tradicionalni recept za vampe

Sestavine:

- 2 kg. vampov (za različico pa 2 kg. mesa, »matambre«)
- 250 gr. špeha - slanine
- 250 gr. masla
- 4 korenje
- 1 čebulo
- 4-5 stebel zelene

- Por, mlada čebula – po okusu
- 1 glava česna
- 200 cc. belega vina (suho, ne sladko)
- 2 paradižnikovi kaši (pure de tomate)
- Jušna osnova, po potrebi
- Sol, čili in/ali rdeča paprika v prahu, poper v prahu - po okusu
- lovorov list
- 1 pločevinka čičerike
- 1 pločevinka rdečega fižola
- 1 pločevinka maslenih fižolov
- 1 pločevinka lima fižolov (veliki beli fižoli-pallares)

Priprava:

Vampe date v mrzlo vodo skupaj z začimbami in zelenjavo, kot da bi nameravali pripraviti juho. Kuhajte eno uro ali dokler vampi niso tako mehki, da jih lahko povsem z lahkoto prebodete z vilicami. Enkrat mrzli, lahko do konca očistite oz. odstranite odvečno maščobo. Narežite jih na kratke, tanke trakove. Vodo, v kateri ste kuhali,

odvržete.

V kozici stopite maslo, dodajte slanino in pražite, dokler ne porjavi.

Dodajte zelenjavo in mešajte 5 minut.

Dodajte narezane vampe.

Dodajte kozarec belega vina in pustite, da izhlapi.

Dodajte paradižnikovi kaši in premešajte. Vse prelijte z juho, da je dobro prekrito.

Kuhajte na nizkem ognju eno uro. Poskusite in dodajte sol ali mleti čili, ostale začimbe.

Dodajte čičiriko in kuhajte pol ure.

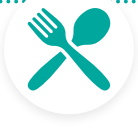
Dodajte fižol in kuhajte še približno pol ure. Poskusite, in prilagodite okus.

Za Nitongo uporabljate isti recept, samo namesto vampov zrežite meso (matambre). Odstranite najprej vso maščobo.

Kot priloga je primeren črn kruh.

Pa dober tek!

Marjan Boltežar

¿QUÉ SE COCINA EN SVOBODNA? | Mondongo (a lo Nito)

Mamá fue la primera en incorporar el mondongo a nuestra cocina familiar. Sin embargo, como le puede suceder a toda ama de casa, por falta de tiempo rápidamente dejó de preparar este plato y nos delegó a nosotros la tarea de cocinarlo si queríamos seguir disfrutándolo.

Así que preparé el mondongo a partir de mis recuerdos, aunque de vez en cuando también me base en otras recetas. Pero, como en mi propia familia también tenía hijos rebeldes, me vi obligado a preparar una versión de la receta en la que reemplacé el mondongo por carne (matambre). De esta manera, me hice famoso tanto por mi mondongo como por su versión alternativa a la que llamé «Nitongo».

¡Y todos sentados felices a la mesa!

Receta tradicional de mondongo

Ingredientes:

- 2 kg de mondongo (para la versión alternativa, 2 kg de matambre de vaca)
- 250 gr. de panceta
- 250 gr. de manteca
- 4 zanahorias
- 1 cebolla

- 4 o 5 tallos de apio
- Puerro y cebolla de verdeo, a gusto
- 1 diente de ajo
- 200 ml. de vino blanco (seco, no dulce)
- 2 envases de puré de tomate
- Caldo, cantidad necesaria
- Sal, ají molido y/o pimentón, pimienta molida, a gusto
- 1 hoja de laurel
- 1 lata de garbanzos
- 1 lata de porotos colorados
- 1 lata de porotos manteca
- 1 lata de porotos pallares

Preparación

Colocar el mondongo en una olla con agua fría, junto con los condimentos y verduras, como si fueran a preparar una sopa.

Cocinar durante una hora o hasta que esté tan tierno que se pueda atravesar fácilmente con un tenedor. Descartar el agua de cocción y dejar enfriar.

Una vez frío, terminar de limpiarlo y retirarle el exceso de grasa.

Cortarlo en tiras cortas y finas.

En una olla, derretir la manteca, agregar la panceta y freír hasta que se dore.

Agregar las verduras y revolver durante 5 minutos.

Incorporar el mondongo cortado en tiras.

Agregar un vaso de vino blanco y dejar que se evapore.

Añadir el puré de tomate y mezclar bien.

Agregar el caldo hasta cubrir todos los ingredientes.

Cocinar a fuego bajo durante una hora. Probar y agregar sal, ají molido y los demás condimentos que consideren necesarios.

Incorporar los garbanzos y cocinar durante media hora.

Añadir los porotos y cocinar durante aproximadamente media hora más.

Probar y ajustar los condimentos a gusto.

Para preparar el »Nitongo« hay que seguir la misma receta, pero en lugar de mondongo utilizar matambre cortado en tiras. Recordar primero retirarle toda la grasa.

Como acompañamiento, queda muy bien el pan negro.

¡Y buen provecho!

Marjan »Nito« Boltežar

POROČILO O PREJETI PODPORI ZA
POMOČ DUŠNIM PASTIRJEM

Poročilo za mesec maj, junij, julij in avgust.

	Maj	Junij	Julij	Avgust	Skupaj
San Justo	264.300 \$	372.500 \$	409.550 \$	281.000 \$	1.327.350 \$
Ramos Mejía	239.200 \$	239.550 \$	211.200 \$	317.150 \$	1.007.100 \$
N.N. Ramos Mejía				40.000 \$	40.000 \$
				20 EUR	20 EUR
Pristava	407.270 \$	264.550 \$	210.850 \$	319.860 \$	1.202.530 \$
San Martín	180.000 \$	120.000 \$	240.000 \$	240.000 \$	780.000 \$
Carapachay	120.000 \$	110.000 \$	120.000 \$	180.000 \$	530.000 \$
N.N. Carapachay				180.000 \$	180.000 \$
				20 EUR	20 EUR
Skupaj	1.210.770 \$	1.106.600 \$	1.191.600 \$	1.558.010 \$	5.066.980 \$
					40 EUR

Vseh darov skupaj je bilo \$ 5.066.980 in 40 EUR. V tem času je bilo : \$ 4.857.675,00 stroškov. Prihodnje poročilo bo v objavljeno meseca novembra. Vsem darovalcem iskreni Bog povrni.

Dušni pastirji

NEKAJ UTRINKOV

KOLEDAR

18. oktobra

*Ob 11:00 Piknik z Ansamblom Saša
Avsenika - Slomškov dom - Ramos
Mejja*

25. oktobra

75. obletnica Slovenske pristave in 59.
obletnica društva

31. oktobra

*ob 19. uri na Slovenski Pristavi XXIX.
Veselica narodnih plesov*

31. oktobra

*ob 20. uri Koncert MPZ San Justo v
Sanjuški stolnici*

8. novembra

74. obletnica Društva Slovenska vas

OSEBNE NOVICE

8. oktobra je odšla po večno plačilo
k Bogu **Ivica Bečan por. Vodnik (91).**
Naj počiva v miru!

“ ZA RAZMISLEK IN NASMEH ”

“En dober pregovor na dan, prežene slabo voljo stran”

PREGOVORI IN CITATI

HRANA

Vsako leto 16. oktobra praznujemo "Svetovni dan hrane". Uvedla ga je Organizacija Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo. Glavni namen svetovnega dneva hrane je opozarjanje, da še vedno na svetu živi veliko število ljudi, ki trpi za pomanjkanjem hrane. Čeprav svet danes proizvaja dovolj hrane za celotno prebivalstvo, je 645 milijonov ljudi še vedno lačnih, 2,69 milijarde pa si ne more privoščiti zdrave prehrane.

Letošnje geslo Svetovnega dneva hrane je "Inovirajte danes, da hranite jutri". Inovacija namreč lahko spremeni način, kako se hrana proizvaja, skladišči, prevaža in trguje. Inovacija združuje napredek v znanosti in tehnologiji z znanjem, izkušnjami in iznajdljivostjo kmetov, ribičev in drugih proizvajalcev hrane, pa tudi podjetnikov, vlagateljev in voditeljev državnih politik v zvezi s prehrano.

Kljub napredku v tehnologiji in uporabi biotehnologije pri proizvodnji hrane, se na svetu vsako leto še vedno izgublja skoraj tretjina pri-

delane hrane (13 % med žetvijo in 19 % med maloprodajno in potrošniško fazo). Skupna prizadevanja za spodbujanje inovacij lahko izboljšajo kmetijsko-prehranske sisteme, da bodo bolj vključujoči in odporni, hkrati pa bi tudi bolj varovali vire, od katerih so odvisne prihodnje generacije.

Hrana je prisotna v številnih pregovorih, pogledamo?

- Brez dela ni jela.
(slovenski pregovor)
- Hrana je darilo narave. Ne zavrzi je.
(japonski pregovor)
- Ne moreš napraviti omlete,
če ne razbiješ jajc.
(angleški pregovor)
- Ko je hrana dobra, je družba dobra.
(kitajski pregovor)
- Kdor jezika špara, kruha strada.
(slovenski pregovor)
- Dobra hrana na daleč diši,
slaba še bolj na daleč smrdi.
(češki pregovor)

- **Hrana, ki jo deliš, se vrne kot blagoslov.**
(indijski pregovor)
- **Črno grozdje je ravno tako sladko kot belo.**
(danski pregovor)
- **Lačna vrana se ne zmeni za strašilo.**
(slovenski pregovor)
- **Tudi črne krave dajejo belo mleko.**
(italijanski pregovor)
- **Dobra hrana je dobro zdravilo.**
(angleški pregovor)
- **Kadar ni rib je dobra tudi goba.**
(poljski pregovor)
- **Lačna vrana se ne zmeni za strašilo.**
(slovenski pregovor)
- **Najslajša je sosedova hrana.**
(ruski pregovor)
- **Kadar ni kruha so dobre torte.**
(španski pregovor)
- **Lakota je najboljši začimbni mojster.**
(japonski pregovor)
- **Pri jedi ima še pes rad mir.**
(slovenski pregovor)

Izbral: Jože Jan

Piknik

Z ANSAMBLOM SAŠA AVSENIKA

SLOMŠKOV DOM
 Castelli 28, Ramos Mejia
 Nedelja 18.10 od 11. ure dalje

Link za prijavo:

Gostovanje sponzorira:

REPUBLIKA SLOVENIJA
 URAD VLADE RS ZA SLOVENCE V
 ZAMEJSTVO IN PO SVETU

Koncert ob 55 letožnici

Mešani pevski zbor San Justo

Dir. Diego A. Perez

SOBOTA

31

OKTOBRA

Sanhuška stolnica
Santos Justo y Pastor
Dr. I. Arieta 3045
San Justo

20

URI

OPUŠČENA SLOVENIJA
VSEGA NAMOŽI DO 24. SEPTEMBRA V
ZARJESKOSTI IN PO SVETU

**31. Oktobra
19. Uri**

**XXIX.
VESELICA
NARODNIH PLESOV**

REPUBLIKA DE ESLOVENIA UNO - CASTELAR
21.09.2024 - 09.10.2024

Ministerstvo kulture Republike Slovenije
Inštitut za razvoj kulturne dediščine
Inštitut za razvoj kulturne dediščine

DVE OBLETNICI, ENA ZGODBA

1951 • 1967

75. LET SLOVENSKE PRISTAVE • 59. LET DRUŠTVA

<p>11:00</p> <p>11:15</p> <p>11:50</p> <p>13:00</p> <p>17:00</p>	<p>ZBIRANJE GOSTOV</p> <p>DVIGANJE ZASTAV</p> <p>SV. MAŠA</p> <p>KOSILO</p> <p>KULTURNI PROGRAM</p> <p>Igra v režiji Marije Zurc</p> <p>"Važno je imenovati se Ernest"</p> <p>(Oscar Wilde)</p>
--	--

NEDELJA
25. OKTOBRA 2026

REPUBLIKA DE ESCHVENIA 1831
CASTELAR • EL AS • ARGENTINA

Prijava za koso!o:
S: 4920-5298
Edvard Kendra

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRUŠTVO KLASA 90 ZA SLOVENIJO
V ZMAGOVITOSTI

74. OBLETNICA
DRUŠTVA SLOVENSKA VAS
»Združeni v tradiciji, povezani v prihodnost«
Nedelja, 8. novembra 2026

9.00 Sveta maša v cerkvi Marije Kraljice
10.45 Dviganje zastav
11.00 Kulturni program
13.00 Prijateljsko kosilo

Prosta zabava z ansamblom **Potomci**
Prijava za kosilo do **1. novembra** na ☎ 11 5059 2746
(Valentin Grbec)

Vsi srčno vabljeni!

HLADNIKOV DOM
Mons. J. Hladnik 3970, Rem. de Escalada, Bs. As., Argentina

REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE ZA SLOVENCE V
ZAMEJSTVU IN PO SVETU

Svobodno Slovenijo podpirajo

REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE ZA SLOVENCE V
ZAMEJSTVIJU IN PO SVETU

Antonio Podržaj e Hijos S.R.L.

Grupo HZ

BAJDA s.r.l.

